

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2023
(OR. en)

11131/23

ECOFIN 657
UEM 191
SOC 483
EMPL 334
COMPET 678
ENV 757
EDUC 270
RECH 302
ENER 393
JAI 903
GENDER 134
ANTIDISCRIM 128
JEUN 172
SAN 409

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9823/1/23 REV 1

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2023) 602 final

Θέμα: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Βουλγαρίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023 της Βουλγαρίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως συζητήθηκε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με βάση τη σύσταση της Επιτροπής στο έγγραφο COM(2023) 602 final.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Βουλγαρίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023 της Βουλγαρίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹ και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («μηχανισμός»), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ο μηχανισμός συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη χωρίς αποκλεισμούς και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάκαμψη, ιδίως μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για να προωθηθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και να καταστούν οι οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού επικαιροποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 22 Νοεμβρίου 2022 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2023, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2023 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 23 Μαρτίου 2023 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2023, οι οποίες επικεντρώνονται σε τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 22 Νοεμβρίου 2022, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2023, στην οποία η Βουλγαρία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που μπορεί να αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ανισορροπίες. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2023, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁴ στις 16 Μαΐου 2023 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 13 Μαρτίου 2023.
- (3) Μολονότι οι οικονομίες της Ένωσης επιδεικνύουν αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, το γεωπολιτικό πλαίσιο εξακολουθεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Ενώσω η Ένωση παραμένει σταθερά στο πλευρό της Ουκρανίας, το θεματολόγιο οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Ένωσης επικεντρώνεται στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ενεργειακών κλυδωνισμών τόσο στα ευάλωτα νοικοκυριά όσο και στις επιχειρήσεις βραχυπρόθεσμα, καθώς και στη συνέχιση των προσπαθειών για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, τη στήριξη της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, τη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας και την αύξηση της ανθεκτικότητας μεσοπρόθεσμα. Επικεντρώνεται επίσης σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της Ένωσης.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Μαΐου 2023, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 180 της 23.5.2023, σ. 1).

- (4) Την 1η Φεβρουαρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας για την εποχή των μηδενικών καθαρών εκπομπών» («βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας»). Σκοπός του βιομηχανικού σχεδίου της Πράσινης Συμφωνίας είναι η τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ένωσης και η στήριξη της ταχείας μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα. Συμπληρώνει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του REPowerEU. Στόχος του είναι επίσης να παράσχει ένα πιο υποστηρικτικό περιβάλλον για την κλιμάκωση της ενωσιακής παραγωγικής ικανότητας όσον αφορά τις τεχνολογίες και τα προϊόντα μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαιτούνται για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Ένωσης για το κλίμα και για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε σχετικές κρίσιμες πρώτες ύλες, μεταξύ άλλων με τη διαφοροποίηση της προμήθειας, την κατάλληλη αξιοποίηση των γεωλογικών πόρων στα κράτη μέλη και τη μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης των πρώτων υλών. Το βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες: προβλέψιμο και απλουστευμένο ρυθμιστικό περιβάλλον, ταχύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, βελτίωση των δεξιοτήτων και ανοικτό εμπόριο για ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού. Στις 16 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε μία επιπλέον ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», διαρθρωμένη σε εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς, με στόχο να καταβληθούν προσπάθειες για ένα κανονιστικό πλαίσιο που θα ενισχύει την ανάπτυξη. Η ανακοίνωση καθορίζει προτεραιότητες πολιτικής που αποσκοπούν στην ενεργό εξασφάλιση διαρθρωτικών βελτιώσεων, καλά εστιασμένων επενδύσεων και κανονιστικών μέτρων για τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και των κρατών μελών της. Οι παρακάτω συστάσεις συμβάλλουν στην υλοποίηση αυτών των προτεραιοτήτων.

- (5) Το 2023 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται σε συμφωνία με την εφαρμογή του μηχανισμού. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020 και 2022 παραμένουν συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (6) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ («κανονισμός REPowerEU»), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στην ταχεία σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις ρωσικές εισαγωγές ορυκτών καυσίμων. Τούτο θα συμβάλει στην ενεργειακή ασφάλεια και στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Ο κανονισμός REPowerEU επιτρέπει στα κράτη μέλη να προσθέσουν νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα συμβάλουν επίσης στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ένωσης, όπως περιγράφεται στο βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας, καθώς και στην υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων σχετικά με την ενέργεια, οι οποίες εκδόθηκαν για τα κράτη μέλη το 2022 και, κατά περίπτωση, το 2023. Με τον κανονισμό REPowerEU θεσπίζεται νέα κατηγορία μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης, η οποία διατίθεται στα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση νέων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σχετικά με την ενέργεια στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητάς τους.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1).

- (7) Στις 8 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2024 («ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2023»). Αποσκοπεί στη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, στην ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών. Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης θα απενεργοποιηθεί στο τέλος του 2023. Ζήτησε την ανάληψη δημοσιονομικών πολιτικών κατά την περίοδο 2023-2024 οι οποίες θα διασφαλίσουν τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους και θα αυξήσουν τη δυνητική ανάπτυξη με βιώσιμο τρόπο και κάλεσε τα κράτη μέλη να προσδιορίσουν στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης 2023 τον τρόπο με τον οποίο τα δημοσιονομικά τους σχέδια θα διασφαλίσουν την τήρηση της τιμής αναφοράς του 3 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) που ορίζει η Συνθήκη, καθώς και να εξασφαλίσουν την εύλογη και συνεχή μείωση του χρέους, ή τη διατήρηση του χρέους σε συνετά επίπεδα, μεσοπρόθεσμα. Η Επιτροπή κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη να καταργήσουν σταδιακά τα εθνικά δημοσιονομικά μέτρα που θέσπισαν για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από τους κλυδωνισμούς των τιμών της ενέργειας, αρχίζοντας από τα λιγότερο στοχευμένα. Επισήμανε ότι, εάν τα μέτρα στήριξης χρειαστεί να παραταθούν λόγω νέων πιέσεων στις τιμές της ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχοθετήσουν καλύτερα τα μέτρα τους προς όφελος των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Η Επιτροπή ανέφερε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις θα ποσοτικοποιηθούν και θα διαφοροποιηθούν. Επιπλέον, όπως προτείνεται στην ανακοίνωσή της της 9ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, οι δημοσιονομικές συστάσεις θα διατυπωθούν με βάση τις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες. Συνέστησε σε όλα τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να προστατεύουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως υπό το πρίσμα της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και των στόχων ανθεκτικότητας. Η Επιτροπή επισήμανε ότι θα προτείνει στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος την άνοιξη του 2024, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του 2023, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις.

- (8) Στις 26 Απριλίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για την υλοποίηση συνολικής μεταρρύθμισης των κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Κεντρικός στόχος των προτάσεων είναι η ενίσχυση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και η προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Στις προτάσεις της, η Επιτροπή αποσκοπεί στη βελτίωση της εθνικής οικειοποίησης, στην απλούστευση του πλαισίου και στη μεγαλύτερη μεσοπρόθεσμη επικέντρωση, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2023 σχετικά με κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, στόχος είναι να ολοκληρωθεί το νομοθετικό έργο το 2023.
- (9) Στις 15 Οκτωβρίου 2021 η Βουλγαρία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 4 Μαΐου 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Βουλγαρίας⁶. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, στην οποία αναφέρεται ότι η Βουλγαρία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.
- (10) Στις 5 Μαΐου 2023 η Βουλγαρία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 και το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης 2023, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Βουλγαρίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

⁶ ST 8091/2022 INIT· ST 8091/2022 ADD 1.

- (11) Στις 24 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2023 για τη Βουλγαρία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Βουλγαρίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2022 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Βουλγαρίας. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις εν λόγω προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Βουλγαρίας όσον αφορά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- (12) Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Βουλγαρίας μειώθηκε από 3,9 % του ΑΕΠ το 2021 σε 2,8 % το 2022, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 23,9 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2021 σε 22,9 % στο τέλος του 2022. Στις 24 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης, στην οποία εξετάστηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Βουλγαρίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να υπερβεί το 3 % του ΑΕΠ το 2023. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του ελλείμματος δεν πληρούται. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2023, η Επιτροπή δεν πρότεινε την κίνηση νέων διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2023. Στη συνέχεια, η Επιτροπή επισήμανε ότι θα προτείνει στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος την άνοιξη του 2024, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του 2023. Η Βουλγαρία θα πρέπει να λάβει υπόψη το γεγονός αυτό κατά τη συζήτηση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2023 και κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού για το 2024.

- (13) Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης επηρεάστηκε από τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Το 2022 στα εν λόγω μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που μείωσαν τα έσοδα περιλαμβάνονταν μειωμένοι συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας για τη θέρμανση και το αέριο, καθώς και χαμηλότερος ειδικός φόρος κατανάλωσης για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό και υγροποιημένο αέριο, ενώ στα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που αύξησαν τις δαπάνες περιλαμβάνονταν επιδοτήσεις σε μη οικιακούς καταναλωτές και διαχειριστές συστημάτων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, σε νοικοκυριά για την κατανάλωση φυσικού αερίου, καθώς και σε εταιρείες τηλεθέρμανσης. Το κόστος των εν λόγω μέτρων αντισταθμίστηκε εν μέρει από νέους φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των παραγωγών και προμηθευτών ενέργειας, και συγκεκριμένα από έκτακτη εισφορά στις κρατικές επιχειρήσεις στον ενεργειακό τομέα. Η Επιτροπή εκτιμά ότι το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων ανήλθε στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2022. Το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης επηρεάστηκε επίσης από το δημοσιονομικό κόστος της παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντα άτομα από την Ουκρανία, το οποίο εκτιμάται σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2022. Ταυτόχρονα, το εκτιμώμενο κόστος των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19 μειώθηκε σε 1,0 % του ΑΕΠ το 2022, από 3,7 % το 2021.
- (14) Στις 18 Ιουνίου 2021 το Συμβούλιο συνέστησε στη Βουλγαρία⁷ να ακολουθήσει το 2022 υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, μεταξύ άλλων χάρη στην ώθηση που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Επίσης, το Συμβούλιο συνέστησε στη Βουλγαρία να διατηρήσει υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021 της Βουλγαρίας (EE C 304 της 29.7.2021, σ. 6).

(15) Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός⁸ το 2022 ήταν υποστηρικτικός, στο -1,2 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Ακολουθώντας τη σύσταση του Συμβουλίου, η Βουλγαρία συνέχισε να στηρίζει την ανάκαμψη με επενδύσεις χρηματοδοτούμενες από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης. Οι δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από επιχορηγήσεις του μηχανισμού και από άλλα ταμεία της Ένωσης ανήλθαν στο 0,8 % του ΑΕΠ το 2022 (0,9 % του ΑΕΠ το 2021). Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις είχαν επεκτατική συμβολή ύψους 0,5 εκατοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό⁹. Επομένως, η Βουλγαρία διατήρησε τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) είχε επεκτατική συμβολή ύψους 0,8 εκατοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό. Αυτή η επεκτατική συμβολή περιλάμβανε τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας (πρόσθετο καθαρό δημοσιονομικό κόστος ύψους 0,9 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντα άτομα από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ). Επομένως, η Βουλγαρία διατήρησε επαρκώς υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών.

⁸ Για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού χρησιμοποιείται η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων), εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) του μηχανισμού και από άλλα ταμεία της Ένωσης, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πλαίσιο 1 στους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες.

⁹ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ουδέτερη συμβολή μηδέν εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

- (16) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σύγκλισης 2023 είναι πιο ευνοϊκό από τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής για το 2023 και μετέπειτα. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,8 % το 2023 και κατά 3,3 % το 2024. Συγκριτικά, στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ είναι χαμηλότερη, σε επίπεδο 1,5 % το 2023 και 2,4 % το 2024, κυρίως λόγω της αρνητικότερης παραδοχής όσον αφορά την εξέλιξη των αποθεμάτων στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής και παρά την ευνοϊκότερη προβολή όσον αφορά τις εξαγωγές και τις εισαγωγές το 2023. Για το 2024 η χαμηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής οφείλεται κυρίως στις μεγάλες αρνητικές διαφορές στη συμβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης, των επενδύσεων και των εξαγωγών.
- (17) Στο οικείο πρόγραμμα σύγκλισης 2023, η κυβέρνηση αναμένει ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα αυξηθεί στο 6,1 % του ΑΕΠ το 2023. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023, η αύξηση του ελλείμματος το 2023 αντικατοπτρίζει κυρίως τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αύξηση των συντάξεων και των μισθών, τον αντίκτυπο της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των συντάξεων στον πληθωρισμό και τον μέσο μισθό, τις υψηλότερες δαπάνες για την κοινωνική πολιτική, την πολιτική στον τομέα της υγείας και την εκπαιδευτική πολιτική, καθώς και τις υψηλότερες εθνικές δαπάνες για δημόσιες επενδύσεις. Το πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει άλλη αλλαγή πολιτικής ή άλλα μέτρα εξυγίανσης, δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός του 2023 που ενδέχεται να περιλαμβάνει τέτοια μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής δεν είχε εγκριθεί κατά τον χρόνο υποβολής του προγράμματος σύγκλισης. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από το 22,9 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2022 στο 26,6 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής το δημόσιο έλλειμμα υπολογίζεται στο 4,8 % του ΑΕΠ για το 2023. Το έλλειμμα αυτό είναι χαμηλότερο από το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2023, κυρίως λόγω των χαμηλότερων απ' ό,τι αναμενόταν δημόσιων επενδύσεων και των υψηλότερων εσόδων τόσο από φόρους όσο και από την Ένωση. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής εκτιμάται ότι ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ θα είναι χαμηλότερος και ότι θα ανέλθει σε 25 % στο τέλος του 2023. Η διαφορά οφείλεται στο χαμηλότερο προβλεπόμενο έλλειμμα και στις διαφορετικές παραδοχές σχετικά με την υλοποίηση του μηχανισμού και τις πληρωμές από αυτόν.

- (18) Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να εξακολουθήσει να επηρεάζεται από τα δημοσιονομικά μέτρα που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Πρόκειται για μέτρα που παρατάθηκαν από το 2022, συγκεκριμένα: επιδοτήσεις σε μη οικιακούς καταναλωτές. Το κόστος των εν λόγω μέτρων εξακολουθεί να αντισταθμίζεται εν μέρει από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας, και συγκεκριμένα από την εισφορά αλληλεγγύης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1854¹⁰ του Συμβουλίου. Λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω εσόδων, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης εκτιμάται στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής ότι θα ανέλθει σε 0,8 % του ΑΕΠ το 2023¹¹. Τα μέτρα το 2023 δεν φαίνεται να στοχεύουν στα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά ή επιχειρήσεις και δεν διατηρούν πλήρως το μήνυμα των τιμών για μείωση της ζήτησης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης. Τέλος, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να βελτιωθεί με τη σταδιακή κατάργηση προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, τα οποία εκτιμώνται σε 1,0 % του ΑΕΠ.
- (19) Στη σύστασή του της 12ης Ιουλίου 2022¹², το Συμβούλιο συνέστησε στη Βουλγαρία να λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το 2023 ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής¹³, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα (-ες) στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Ταυτόχρονα, η Βουλγαρία θα πρέπει να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στη Βουλγαρία να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1854 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας (ΕΕ L 261I της 7.10.2022, σ. 1).

¹¹ Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και τρεχουσών δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹² Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Βουλγαρίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Βουλγαρίας (ΕΕ C 334 της 1.9.2022, σ. 11).

¹³ Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη (10ετής μέση) αύξηση του δυνητικού προϊόντος της Βουλγαρίας, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού, εκτιμάται σε 12,9 % σε ονομαστικούς όρους.

- (20) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα είναι επεκτατικός (-3,1 % του ΑΕΠ), σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού. Προηγήθηκε επεκτατικός δημοσιονομικός προσανατολισμός το 2022 (-1,2 % του ΑΕΠ). Η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,9 % του ΑΕΠ στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Η επεκτατική συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων καθαρών πρωτογενών τρεχουσών δαπανών δεν οφείλεται στη στοχευμένη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας, καθώς και των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Αθροιστικά, η προβλεπόμενη αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών δεν συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Η Βουλγαρία προβλέπεται να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις μέσω του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, καθώς και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού και άλλα ταμεία της Ένωσης προβλέπεται να ανέλθουν στο 1,9 % του ΑΕΠ το 2023, ενώ οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας¹⁴.
- (21) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σε 4,7 % του ΑΕΠ το 2024. Η μείωση το 2024 αντικατοπτρίζει κυρίως τα υψηλότερα έσοδα από την Ένωση και τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023 ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 30,7 % στο τέλος του 2024. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 4,8 % του ΑΕΠ το 2024. Αυτό συνάδει σε γενικές γραμμές με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής εκτιμάται ότι ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ θα είναι χαμηλότερος και ότι θα ανέλθει σε 28,1 % στο τέλος του 2024.

¹⁴ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συστατική συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ.

- (22) Το πρόγραμμα σύγκλισης 2023 προβλέπει τη σταδιακή κατάργηση των περισσότερων μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας έως το 2024. Επί του παρόντος, η Επιτροπή στηρίζεται στην παραδοχή ότι το καθαρό κόστος των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας θα ανέλθει σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2024 έναντι 0,8 % του ΑΕΠ το 2023. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην παραδοχή ότι δεν θα υπάρξουν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας. Τα μέτρα στήριξης στον τομέα της ενέργειας που σχεδιάζεται επί του παρόντος να παραμείνουν σε ισχύ το 2024 δεν φαίνεται να στοχεύουν σε ευάλωτα νοικοκυριά ή επιχειρήσεις. Δεν διατηρούν πλήρως το μήνυμα των τιμών για μείωση της ζήτησης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.
- (23) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 ζητεί ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου με 0,5 % του ΑΕΠ ως ενδεικτικό ποσοστό για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου¹⁵. Λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της ανάγκης να μειωθεί το έλλειμμα κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, ενδείκνυται η βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά τουλάχιστον 0,5 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με την Επιτροπή. Για να διασφαλιστεί η βελτίωση αυτή και σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών¹⁶ το 2024 δεν θα πρέπει να υπερβεί το 4,6 %, σύμφωνα με την υπόδειξη της παρούσας σύστασης. Ταυτόχρονα, τα εναπομείναντα μέτρα στήριξης της ενέργειας (που επί του παρόντος εκτιμώνται από την Επιτροπή σε 0,8 % του ΑΕΠ το 2023) θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, εάν οι εξελίξεις στην αγορά ενέργειας το επιτρέψουν και ξεκινώντας από τα λιγότερο στοχευμένα μέτρα, ενώ τα κονδύλια που θα εξοικονομηθούν θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών κάτω από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης για το 2024. Επιπλέον, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2023 δεν συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Εάν αυτό επιβεβαιωθεί, θα ήταν σκόπιμη η χαμηλότερη αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών το 2024.

¹⁵ Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 απαιτεί επίσης προσαρμογή άνω του 0,5 % του ΑΕΠ για τα κράτη μέλη με δημόσιο χρέος που υπερβαίνει το 60 % του ΑΕΠ ή με πιο σημαντικούς κινδύνους για τη βιωσιμότητα του χρέους.

¹⁶ Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους και των δαπανών για την κυκλική ανεργία.

- (24) Με την παραδοχή αμετάβλητων πολιτικών, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών σε 5,4 % το 2024, ποσοστό υψηλότερο από τον συνιστώμενο ρυθμό ανάπτυξης. Η προσαρμογή που προβλέπεται στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής είναι μικρότερη από την εξοικονόμηση από την πλήρη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας. Αυτό οφείλεται κυρίως στον ετησιοποιημένο αντίκτυπο που έχουν οι αυξήσεις των συντάξεων και οι σχεδιαζόμενες αυξήσεις σε ορισμένους μισθούς του δημόσιου τομέα, ο οποίος αντισταθμίζει και με το παραπάνω τον θετικό αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας.
- (25) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023, οι δημόσιες επενδύσεις αναμένεται να αυξηθούν από 4 % του ΑΕΠ το 2023 σε 4,6 % του ΑΕΠ το 2024. Η αύξηση των επενδύσεων αντικατοπτρίζει υψηλότερες εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις και επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, ιδίως μέσω του μηχανισμού.
- (26) Το πρόγραμμα σύγκλισης 2023 περιγράφει μια μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία έως το 2026. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά σε 4,9 % του ΑΕΠ το 2025 και σε 5 % έως το 2026. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης δεν προβλέπεται να επανέλθει σε επίπεδο κάτω του 3 % του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί από 30,7 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024 σε 37,1 % του ΑΕΠ έως το τέλος του 2026.

(27) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Η υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Βουλγαρίας βρίσκεται σε εξέλιξη, αν και με αυξημένο κίνδυνο να υπάρξουν καθυστερήσεις. Η Βουλγαρία υπέβαλε μία αίτηση πληρωμής, η οποία αντιστοιχούσε σε 22 ορόσημα και στόχους του σχεδίου και είχε ως αποτέλεσμα συνολική εκταμίευση ύψους 1,37 δισ. EUR. Το υψηλό επίπεδο κυβερνητικής αστάθειας είχε ως αποτέλεσμα καθυστερήσεις σε βασικές νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, όπως αυτές που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις, την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη λογοδοσία του γενικού εισαγγελέα. Η έλλειψη πολιτικής σταθερότητας και διοικητικής ικανότητας οδήγησε επίσης σε επιβράδυνση των εργασιών υλοποίησης αρκετών σημαντικών επενδύσεων στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών, καθώς και στην αμφισβήτηση βασικών πτυχών του σχεδίου, συγκεκριμένα όσον αφορά την απανθρακοποίηση του ενεργειακού τομέα. Η δεύτερη αίτηση πληρωμής έχει καθυστερήσει και προβλέπεται πλέον για τον Σεπτέμβριο του 2023. Ωστόσο, υπάρχει σημαντικός κίνδυνος να μην έχουν εκπληρωθεί κατά τον χρόνο υποβολής αρκετά ορόσημα και στόχοι που σχετίζονται με βασικές μεταρρυθμίσεις. Οι εργασίες για την προσθήκη του σχεδίου και το κεφάλαιο για το REPowerEU βρίσκονται σε εξέλιξη. Το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των εν λόγω εργασιών είναι ακόμη ασαφές λόγω της πολιτικής κατάστασης. Η ταχεία συμπερίληψη του νέου κεφαλαίου για το REPowerEU στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επιτρέψει τη χρηματοδότηση πρόσθετων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για τη στήριξη των στρατηγικών στόχων της Βουλγαρίας στον τομέα της ενέργειας και της πράσινης μετάβασης. Η συστηματική και αποτελεσματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το εν λόγω σχέδιο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

- (28) Η Επιτροπή ενέκρινε όλα τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής της Βουλγαρίας το 2022, εκτός από την προτεραιότητα που αφορά το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για να μετριαστούν οι επιπτώσεις της μετάβασης των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα. Η έγκριση και ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής συμπληρωματικά προς το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και σε συνέργεια με αυτό, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, την αύξηση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και την επίτευξη ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης στη Βουλγαρία.
- (29) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής, η Βουλγαρία αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με την απανθρακοποίηση της οικονομίας και της παραγωγής καθαρής ενέργειας.
- (30) Η Βουλγαρία εξακολουθεί να διαθέτει την οικονομία υψηλότερης έντασης άνθρακα στην Ένωση, καθώς η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου είναι υπερτετραπλάσια από τον μέσο όρο της Ένωσης. Το ποσοστό των ορυκτών καυσίμων στο ενεργειακό μείγμα της Βουλγαρίας το 2021 ήταν 63 %, ενώ ο άνθρακας αντιπροσώπευε το 26 %, η πυρηνική ενέργεια το 22 % και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 15 %, ποσοστό χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ένωσης όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (18 %). Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Βουλγαρίας περιλαμβάνει μεταρρύθμιση του στρατηγικού πλαισίου για την απανθρακοποίηση της οικονομίας, ιδίως του ενεργειακού τομέα. Εν προκειμένω περιλαμβάνεται η κατάρτιση σεναρίων και συστάσεων από την Επιτροπή Ενεργειακής Μετάβασης και η επακόλουθη έγκριση χάρτη πορείας προς την κλιματική ουδετερότητα από την Εθνοσυνέλευση, με τελική ημερομηνία για τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα/λιγνίτη το αργότερο έως το 2038. Μολονότι η Επιτροπή Ενεργειακής Μετάβασης συστάθηκε το 2022, η έκθεση σύστασής της έχει καθυστερήσει. Επιπλέον, τον Ιανουάριο του 2023 η Εθνοσυνέλευση ενέκρινε ψήφισμα που υποχρεώνει την κυβέρνηση να επαναδιαπραγματευτεί τις δεσμεύσεις της Βουλγαρίας όσον αφορά την απανθρακοποίηση, συμπεριλαμβανομένης μιας επένδυσης στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, στο πλαίσιο του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(31) Η Βουλγαρία έχει επιδείξει υψηλό επίπεδο ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο απέναντι σε δύσκολες συνθήκες, ιδίως δεδομένου ότι ο εφοδιασμός της με αέριο από τη Ρωσία διακόπηκε λίγο μετά την εισβολή στην Ουκρανία. Η Βουλγαρία μπόρεσε να εξασφαλίσει βραχυπρόθεσμες συμβάσεις για παραδόσεις υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) μέσω της Ελλάδας. Ο Διασυνδεδημένος Αγωγός Φυσικού Αερίου Ελλάδας-Βουλγαρίας (IGB) άρχισε να λειτουργεί τον Οκτώβριο του 2022. Έτσι η Βουλγαρία μπόρεσε να παραλάβει το σύνολο των συμβατικών προμηθειών από το Αζερμπαϊτζάν (1 bcm/έτος, που καλύπτει περίπου το 30 % της εγχώριας κατανάλωσης). Το ποσοστό του αερίου στο ενεργειακό μείγμα ήταν 14 %, χαμηλότερο του μέσου όρου της Ένωσης (23 %). Η βιομηχανία παραμένει ο μεγαλύτερος καταναλωτής αερίου, με ποσοστό 42 %, συμπεριλαμβανομένων των μη ενεργειακών χρήσεων. Τα συστήματα τηλεθέρμανσης στις μεγάλες πόλεις Σόφια και Φιλιππούπολη βασίζονται στο φυσικό αέριο και αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τρίτο της συνολικής κατανάλωσης φυσικού αερίου της Βουλγαρίας. Η κατανάλωση φυσικού αερίου στη Βουλγαρία μειώθηκε κατά 22 % την περίοδο από τον Αύγουστο του 2022 έως τον Μάρτιο του 2023, σε σύγκριση με τη μέση κατανάλωση αερίου κατά την ίδια περίοδο τα προηγούμενα πέντε έτη, υπερβαίνοντας τον στόχο μείωσης του 15 % που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου¹⁷. Η Βουλγαρία ενθαρρύνεται να συνεχίσει τις προσπάθειές της για προσωρινή μείωση της ζήτησης αερίου έως τις 31 Μαρτίου 2024 δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/706 του Συμβουλίου¹⁸.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου (ΕΕ L 206 της 8.8.2022, σ. 1).

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/706 του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1369 όσον αφορά την παράταση της περιόδου μείωσης της ζήτησης για μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου και την ενίσχυση των διαδικασιών υποβολής εκθέσεων για την εφαρμογή τους και των διαδικασιών παρακολούθησης της εφαρμογής τους (ΕΕ L 93 της 31.3.2023, σ. 1).

- (32) Όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η Βουλγαρία δεν έχει ακόμη άρει τα εμπόδια για τις εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη σύνδεσή τους με το δίκτυο, στο πλαίσιο δέσμευσης βάσει του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Τον Ιανουάριο του 2023, η Επιτροπή παρέπεμψε τη Βουλγαρία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 260 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επειδή δεν μετέφερε στο εθνικό δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹. Η μεγαλύτερη έμφαση στην αποθήκευση ενέργειας θα συμβάλει στην επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε κλίμακα δικτύου στη Βουλγαρία. Επιπλέον, η βελτίωση της διαχείρισης του δικτύου ώστε να καταστεί πιο ευέλικτη θα μπορούσε να διευκολύνει την ενσωμάτωση πρόσθετων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ταυτόχρονα, η Βουλγαρία θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει ενεργειακές διασυνδέσεις με επαρκή δυναμικότητα με γειτονικές χώρες. Οι επενδύσεις σε υποδομές ορυκτών καυσίμων πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες και να σχεδιάζονται έτσι ώστε να είναι ανθεκτικές στις μελλοντικές εξελίξεις, προκειμένου να αποφεύγεται ο εγκλωβισμός σε τεχνολογίες που δεν συνάδουν με τους κλιματικούς στόχους ή αυξάνουν το κόστος της ενεργειακής μετάβασης.
- (33) Το βουλγαρικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει επενδύσεις ύψους άνω του 1 δις. EUR που αποσκοπούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά κτίρια, ενώ δρομολογούνται προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων για την υλοποίηση έργων επιτόπου. Η σύσταση του εθνικού ταμείου απανθρακοποίησης, η οποία αναμένεται το 2023, είναι ζωτικής σημασίας για να επιτευχθεί η μακροπρόθεσμη στρατηγική της Βουλγαρίας για την ανακαίνιση του κτιριακού της αποθέματος, σε συνδυασμό με την προσέλκυση περισσότερων ιδιωτικών επενδύσεων μέσω της προσαρμογής της προσέγγισής της στα προγράμματα ανακαίνισης. Απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες για τη διαρθρωτική αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, ιδίως μέσω ειδικών προγραμμάτων και τεχνικής και διοικητικής βοήθειας, ώστε να αντικατοπτρίζονται οι ανάγκες των ευπαθών ομάδων. Προκειμένου η Βουλγαρία να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων Fit for 55, θα χρειαστεί μεγαλύτερη φιλοδοξία για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση των στόχων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση.

¹⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

- (34) Μεταξύ 2005 και 2021, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις εγχώριες μεταφορές εκτός της αεροπορίας αυξήθηκαν κατά 19,5 % στη Βουλγαρία, ενώ μειώθηκαν κατά 7,5 % στην Ένωση κατά μέσο όρο. Περίπου το ένα τέταρτο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της χώρας προέρχεται από τον εν λόγω τομέα. Η διεύρυνση των επιβατικών αυτοκινήτων μηδενικών εκπομπών είναι χαμηλή, όπως και η πυκνότητα των δημόσιων σημείων ηλεκτρικής φόρτισης στη Βουλγαρία. Η ανάπτυξη του βουλγαρικού τμήματος του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών αντιμετωπίζει καθυστερήσεις, ιδίως όσον αφορά τις σιδηροδρομικές υποδομές: το γεγονός αυτό εμποδίζει την πολυτροπικότητα και τις δυνατότητες βελτίωσης της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητας των μεταφορών. Η ατμοσφαιρική ρύπανση συνιστά σημαντικό κίνδυνο για την υγεία του πληθυσμού της Βουλγαρίας.
- (35) Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε τομείς και επαγγέλματα καίριας σημασίας για την πράσινη μετάβαση, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή, η ανάπτυξη και η συντήρηση τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, δημιουργούν εμπόδια στη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών. Τα υψηλής ποιότητας συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας και τα στοχευμένα μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεπίδειξης είναι καίριας σημασίας για τη μείωση των ελλείψεων δεξιοτήτων και την προώθηση της ένταξης και της ανακατανομής του εργατικού δυναμικού. Προκειμένου να αποδεσμευτεί η αναξιοποίητη προσφορά εργατικού δυναμικού, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι προσβάσιμα, ιδίως για τα άτομα και στους τομείς και τις περιφέρειες που επηρεάζονται περισσότερο από την πράσινη μετάβαση. Το 2022 αναφέρθηκαν ελλείψεις εργατικού δυναμικού στη Βουλγαρία για ορισμένα επαγγέλματα που απαιτούν ειδικές δεξιότητες ή γνώσεις για την πράσινη μετάβαση²⁰. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ διέθεσε 152 εκατ. EUR για μέτρα προώθησης πράσινων δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας για την περίοδο 2021-2027. Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης παρέχει επίσης τη δυνατότητα να αντιμετωπιστεί η κοινωνική διάσταση της πράσινης μετάβασης για τις τρεις επιλέξιμες περιφέρειες της χώρας.
- (36) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης 2023 και η γνώμη του²¹ αποτυπώνεται στις συστάσεις 1, 2 και 3,

²⁰ Έκθεση για τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού 2022 — Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας.

²¹ Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Βουλγαρία να λάβει μέτρα το 2023 και το 2024, προκειμένου:

1. Να καταργήσει σταδιακά τα ισχύοντα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας, αξιοποιώντας τα κονδύλια που θα εξοικονομήσει για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων ή τη συνέχιση μέτρων στήριξης, να διασφαλίσει ότι αυτά τα μέτρα στήριξης στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικά ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας.

Να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, περιορίζοντας συγκεκριμένα την ονομαστική αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων καθαρών πρωτογενών δαπανών το 2024 σε 4,6 % το πολύ²².

Να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσει την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Για την περίοδο μετά το 2024, να συνεχίσει να εφαρμόζει μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική σταδιακής και βιώσιμης εξυγίανσης, σε συνδυασμό με επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη υψηλότερης βιώσιμης ανάπτυξης, ώστε να επιτύχει συνετή μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση.

2. Να διασφαλίσει αποτελεσματική δομή διακυβέρνησης και να ενισχύσει τη διοικητική ικανότητα, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία και σταθερή εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να οριστικοποιήσει γρήγορα το κεφάλαιο για το REPowerEU, ούτως ώστε να αρχίσει να υλοποιείται ταχέως. Να προχωρήσει στην ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, σε στενή συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

²² Το οποίο εκτιμάται ότι αντιστοιχεί σε ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά τουλάχιστον 0,5 % του ΑΕΠ για το 2024, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 23.

3. Να μειώσει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση μέσω της ταχύτερης ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξασφαλίζοντας, παράλληλα, ικανότητες αποθήκευσης για την αύξηση της ευελιξίας του ενεργειακού συστήματος. Να ενισχύσει τις υποδομές του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και να βελτιώσει τη διαχείρισή τους, εξορθολογίζοντας τις διαδικασίες σύνδεσης και εισάγοντας στοιχεία έξυπνου δικτύου. Να συνεχίσει τις προσπάθειες για αύξηση της διασύνδεσης με τις γειτονικές χώρες. Να επιταχύνει την ανακαίνιση κτιρίων με σκοπό την παροχή κινήτρων για ενεργειακή απόδοση και την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Να προωθήσει νέες λύσεις, ανθεκτικές στις μελλοντικές εξελίξεις, στους τομείς της τηλεθέρμανσης και των βιώσιμων αστικών μεταφορών, και να επιταχύνει την ανάπτυξη σιδηροδρομικών υποδομών. Να εντείνει τις προσπάθειες πολιτικής που αποσκοπούν στην παροχή και την απόκτηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων οι οποίες απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος